

پل شکسته (خرم آباد)

پروانه قلی پور

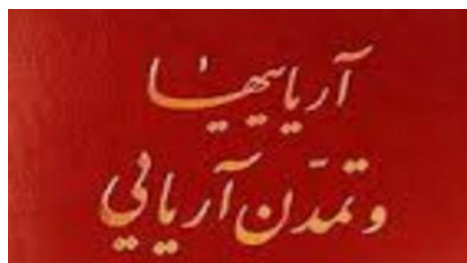
دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد

استان لرستان

سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹

درس ۱۹ (آریایی ها و تشکیل حکومت های قدرتمند)

مادها نخستین حکومت آریایی ایران

قبایل **ماد** در **غرب و شمال غرب** کشور به صورت پراکنده زندگی می کردند. این پراکندگی و متحد نبودن باعث شد مادها مورد هجوم همسایه قدرتمند خود **آشوری ها** قرار بگیرند و اموالشان غارت شود.

سران قبایل ماد تصمیم گرفتند **دهیوک** را که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همه قبایل ماد محبوبیت داشت به عنوان **فرمانروا** انتخاب کنند.

دهیوک بر فراز تپه ای در شهر **هگمتانه** قلعه ای ساخت و آن جا را پایتخت خود قرار داد.

مادها با اتحاد با یکدیگر و قدرتمند شدن توانستند بر دشمنان خود غلبه کنند و **نخستین** حکومت قدرتمند در **ایران** را پایه گذاری نمایند.

پارس ها (هخامنشیان) نخستین امپراتوری جهان

هخامنش، رئیس یکی از قبایل مهم پارس بود، کوروش بنیانگذار سلسله هخامنشیان از نوادگان هخامنش بود که توانست با شکست آخرین پادشاه ماد حکومت آنان را سرنگون کند.

کوروش بابل و لیدی را تصرف کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد.

پس از کوروش معروفترین پادشاه هخامنشیان داریوش بزرگ بود که با غلبه بر شورشیان توانست دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد.

داریوش دستور داد تا نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بر دامنه کوه بیستون جاری کنند.

در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، بیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفت.

در زمان **هخامنشیان** جنگ های زیادی بین **ایران و یونان** رخ داد، در یکی از این جنگ ها هخامنشیان شهر **آتن** را تصرف کردند.

اسکندر مقدونی از ضعف حکومت هخامنشیان استفاده کرد و یونانیان را به انتقام جویی از ایرانیان فرا خواند، در نتیجه حمله اسکندر، بسیاری از شهرهای ایران از جمله **تخت جمشید** به آتش کشیده شد.

اسکندر علاوه بر **ایران، مصر و قسمت هایی از هندوستان** را تصرف کرد. پس از مرگ اسکندر، سردارانش قلمرو او را میان خود تقسیم کردند.

ایران نصیب یکی از سرداران اسکندر به نام سلوکوس شد.

ایرانیان سلوکیان را بیگانه می شمردند و به شکل های مختلف با آنان مخالفت و مبارزه می کردند.

اشک یا آرشک رئیس یکی از قبایل پارسی، سلسله اشکانیان را تاسیس کرد.

اشک، با هدف مقابله با سلوکیان، پارتیان و دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد و با استفاده از اختلاف سلوکیان توانست بخش هایی از ایران را آزاد سازد.

جانشینان اشک به مبارزه با سلوکیان ادامه دادند.

در زمان فرمانروایی مهرداد دوم، حکومت اشکانیان به امپراتوری قدرتمندی تبدیل شد.

اشکانیان به مدت چندین قرن در برابر هجوم سپاه نیرومند روم ایستادند و اجازه ندادند بار دیگر بیگانگان بر میهن ما مسلط شوند.

آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران سلسله ساسانیان است.

اردشیر بابکان از خاندان ساسان، با غلبه بر اشکانیان سلسله ساسانیان را تاسیس کرد.

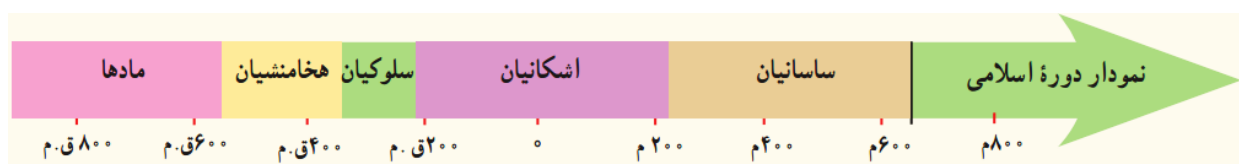
شاپور اول از مهمترین پادشاهان ساسانی است، او توانست امپراتور روم (والریانوس) را شکست دهد. در زمان او وسعت قلمرو ایران بسیار زیاد شد.

با حمله مسلمانان و شکست های متعدد سپاهیان ساسانی و قتل یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی، این سلسله در سال ۶۵۱ میلادی به پایان رسید.

با ورود اسلام به ایران، دوره جدید و با شکوهی از تاریخ و تمدن ایران پایه گذاری و آغاز گردید.

مبدأ تاریخ مسلمانان، هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه است که به آن تاریخ هجری گفته می شود. مورخان برای تعیین زمان رویدادهای پیش از اسلام از تقویم میلادی استفاده می کنند.

مبدأ تقویم میلادی تولد حضرت مسیح (ع) است و نشانه اختصاری آن حرف "م" است.